

หัวข้อวิทยานิพนธ์ แนวทางส่งเสริมการมีส่วนร่วมของผู้นำชุมชนในการจัดกิจกรรมการศึกษา
นอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัยแก่ผู้รับบริการในอำเภออ่าวลึก
จังหวัดกระบี่

ชื่อและนามสกุล นางสาวสุภาวดี สุวรรณสังข์

แขนงวิชา การศึกษานอกระบบ

สาขาวิชา ศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช

อาจารย์ที่ปรึกษา 1. ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร. ชนกนารถ บุญวัฒนะกุล
2. อาจารย์ ดร. สมบูรณ์ บุรศิริรักษ์

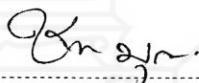
วิทยานิพนธ์นี้ ได้รับความเห็นชอบให้เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษา
ตามหลักสูตรระดับปริญญาโท เมื่อวันที่ 25 สิงหาคม 2558

คณะกรรมการสอบวิทยานิพนธ์

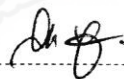
ประธานกรรมการ

(อาจารย์ ดร. ชลทิตย์ เชี่ยมสำอางค์)

กรรมการ

(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร. ชนกนารถ บุญวัฒนะกุล)

กรรมการ

(อาจารย์ ดร. สมบูรณ์ บุรศิริรักษ์)

ประธานกรรมการบัณฑิตศึกษา

(ศาสตราจารย์ ดร. สิริวรรณ ศรีพหล)

ชื่อวิทยานิพนธ์ แนวทางส่งเสริมการมีส่วนร่วมของผู้นำชุมชนในการจัดกิจกรรมการศึกษา
นอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัยของผู้รับบริการ ในอำเภออ่าวลึก
จังหวัดกระบี่

ผู้วิจัย นางสาวสุภาวดี สุวรรณสังข์ **รหัสนักศึกษา** 2542900036 **ปริญญา** ศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต
(การศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัย) **อาจารย์ที่ปรึกษา** (1) ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร. ชนกนารถ
บุญวัฒน์กุล (2) อาจารย์ ดร. สมบูรณ์ บุรศิริรักษ์ **ปีการศึกษา** 2557

บทคัดย่อ

งานวิจัยนี้ มีวัตถุประสงค์เพื่อ (1) ศึกษาสภาพการมีส่วนร่วมของผู้นำชุมชน (2) ศึกษา
ความคิดเห็นและข้อเสนอแนะของผู้ที่เกี่ยวข้องกับการจัดกิจกรรมการศึกษานอกระบบและการศึกษาตาม
อัธยาศัยของผู้รับบริการและ (3) เสนอแนวทางส่งเสริมการมีส่วนร่วมของผู้นำชุมชนในการจัดกิจกรรม
การศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัยของผู้รับบริการในอำเภออ่าวลึก จังหวัดกระบี่

งานวิจัยนี้ใช้กลุ่มตัวอย่างเป็นผู้นำชุมชน จำนวน 191 คน และครู กศน.ตำบล จำนวน 11 คน
ส่วนกลุ่มตัวอย่างที่เป็นผู้รับบริการในอำเภออ่าวลึก จังหวัดกระบี่ ผู้วิจัยใช้วิธีการสุ่มอย่างง่าย จำนวน 379
คน รวม 581 คน เครื่องมือที่ใช้เป็นแบบสอบถามความคิดเห็นเกี่ยวกับแนวทางส่งเสริมการมีส่วนร่วมของ
ผู้นำชุมชนในการจัดกิจกรรมการศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัยของผู้รับบริการในอำเภออ่าว
ลึก จังหวัดกระบี่ การวิเคราะห์ข้อมูลใช้ค่าร้อยละ ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และการวิเคราะห์
เนื้อหา นอกจากนั้นมีการสนทนากลุ่ม เพื่อหาแนวทางส่งเสริมการมีส่วนร่วมของผู้นำชุมชน

ผลการวิจัยปรากฏว่า (1) สภาพการมีส่วนร่วมของผู้นำชุมชนในด้านการมีส่วนร่วมในการ
ตัดสินใจ การมีส่วนร่วมรับผลประโยชน์และการมีส่วนร่วมประเมินผล มีระดับการมีส่วนร่วม น้อย ส่วน
การมีส่วนร่วมดำเนินการ มีระดับการมีส่วนร่วม ปานกลาง (2) สำหรับความคิดเห็นและข้อเสนอแนะของ
ผู้ที่เกี่ยวข้อง พบว่าผู้นำชุมชนขาดความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับงานการศึกษานอกระบบและการศึกษาตาม
อัธยาศัย และขาดอำนาจในการตัดสินใจในการร่วมวางแผนการจัดกิจกรรมต่าง ๆ และ (3) แนวทาง
ส่งเสริมการมีส่วนร่วมของผู้นำชุมชนในการจัดกิจกรรมได้แก่ ควรให้ความรู้และจัดทำเอกสารเกี่ยวกับ
นโยบายหรือแผนการปฏิบัติงาน เพื่อร่วมวางแผนการปฏิบัติร่วมกัน

คำสำคัญ การมีส่วนร่วมผู้นำชุมชนการศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัยกิจกรรมผู้รับบริการ

Thesis title: Guidelines for Promoting Community Leader's Participation in Organizing Non-Formal and Informal Education Activities for Clients in Ao Luek District, Krabi Province

Researcher: Miss Supawadi Suwannasang; **ID:** 2542900036;

Degree: Master of Education (Nonformal and Informal Education);

Thesis advisors: (1) Dr. Chanoknark Boonwatthanakul, Assistant Professor; (2) Dr. Somboon Boonranasirirak; **Academic year:** 2014

Abstract

The objectives of this research were (1) to study the state of participation of community leaders; (2) to study opinions and recommendations of those who were involved in organizing non-formal and informal education activities for clients; and (3) to propose guidelines for promoting community leader's participation in organizing non-formal and informal education activities for clients in Ao Luek district, Krabi province.

The research sample totaling 581 persons consisted of 191 community leaders, 11 district non-formal education teachers, and randomly selected 379 non-formal education clients in Ao Luek district, Krabi province. The employed research instrument was a questionnaire on opinions concerning guidelines for promoting community leader's participation in organizing non-formal and informal education activities for clients in Ao Luek district, Krabi province. Research data were analyzed using the percentage, mean, standard deviation, and content analysis. In addition, a focus group discussion was organized to seek guidelines for promoting community leader's participation.

Research findings revealed that (1) regarding the state of community leader's participation, it was found that community leaders participated at the low level in the aspects of decision making, benefits sharing, and evaluation; while they participated at the moderate level in the operation aspect; (2) as for opinions and recommendations of those who were involved in organizing the activities, it was found that the community leaders lacked knowledge and understanding on the work of non-formal and informal education, and lacked the power to make decisions on participation in planning for organizing the activities; and (3) the guidelines for promoting community leader's participation in organizing the activities were the following: the community leaders should be provided with the knowledge on organizing non-formal and informal education activities; also, documents on policies and operational plans of non-formal and informal education activities should be made available to community leaders in order to promote their participation in preparation of the action plans.

Keywords: Participation, Community leader, Non-formal and informal Education, Activities, Client

กิตติกรรมประกาศ

การดำเนินการจัดทำวิทยานิพนธ์ฉบับนี้สำเร็จลุล่วงได้ด้วยดี ก็เนื่องจากความกรุณาและความช่วยเหลือของดร.ชลทิศัย เอี่ยมล้ำาง ประธานกรรมการที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร. ชนกันทร บัญวัฒนกุล และ อาจารย์ ดร. สมบูรณ์ บุรศิริรักษ์ กรรมการที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ ที่ได้ให้คำแนะนำและข้อคิดเห็นต่างๆ เป็นอย่างยิ่ง ผู้วิจัยขอกราบขอบขอบคุณเป็นอย่างสูงมา ณ โอกาสนี้

ขอขอบพระคุณ คุณสุทธิพงษ์ วงษ์สุวรรณ ผู้อำนวยการศูนย์การศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัยอำเภออ่าวลึก คุณก้องเกียรติ รอดรัตนพันธุ์ พัฒนาการอำเภออ่าวลึก คุณอาทร ช่างคำ สมาชิกองค์การบริหารส่วนตำบลอ่าวลึกใต้ ที่กรุณาเป็นผู้เชี่ยวชาญในตรวจสอบเครื่องมือในการวิจัย และขอขอบพระคุณผู้นำชุมชน ครูกศน.ตำบล และผู้รับบริการในอำเภออ่าวลึก จังหวัดกระบี่ ทุกๆ ท่านที่ให้ความร่วมมือและอำนวยความสะดวกในการเก็บรวบรวมข้อมูลในครั้งนี้

คุณค่าและประโยชน์อันพึงมีจากวิทยานิพนธ์ฉบับนี้ ผู้วิจัยขอมอบให้แก่บิดา มารดา บุรพาจารย์ผู้ประสิทธิ์ประสาทวิชาความรู้และผู้มีพระคุณทุกท่าน

สุภาวดี สุวรรณสังข์

สิงหาคม 2558

สารบัญ

	หน้า
บทคัดย่อภาษาไทย	ง
บทคัดย่อภาษาอังกฤษ	จ
กิตติกรรมประกาศ	ฉ
สารบัญตาราง	ฌ
สารบัญภาพ	ญ
บทที่ 1 บทนำ	1
ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา	1
ประเด็นปัญหาการวิจัย	5
วัตถุประสงค์ของการวิจัย	5
กรอบแนวคิดการวิจัย	5
ขอบเขตการวิจัย	6
นิยามศัพท์เฉพาะ	7
ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ	8
บทที่ 2 วรรณกรรมที่เกี่ยวข้อง	9
แนวคิดเกี่ยวกับการมีส่วนร่วม	9
หลักการจัดกิจกรรมการศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัย	25
พระราชบัญญัติส่งเสริมการศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัย พ.ศ. 2551	28
นโยบายและจุดเน้นการดำเนินงาน สำนักงาน กศน. ประจำปีงบประมาณ 2558	31
บทบาทหน้าที่กำนัน – ผู้ใหญ่บ้าน องค์การบริหารส่วนตำบลและเทศบาล	33
ข้อมูลทั่วไปในอำเภออ่าวลึก	36
งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง	37
บทที่ 3 วิธีดำเนินการวิจัย	41
ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง	41
เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย	42
การเก็บรวบรวมข้อมูล	43
การวิเคราะห์ข้อมูล	44

สารบัญ (ต่อ)

	หน้า
บทที่ 4 ผลการวิเคราะห์ข้อมูล	46
ตอนที่ 1 สภาพการมีส่วนร่วมของผู้นำชุมชนในการจัดกิจกรรมการศึกษานอกระบบ และการศึกษาตามอัธยาศัยของผู้รับบริการ	46
ตอนที่ 2 ความคิดเห็นและข้อเสนอแนะของผู้ที่เกี่ยวข้องกับการจัดกิจกรรมการศึกษา นอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัยของผู้รับบริการ	54
ตอนที่ 3 แนวทางส่งเสริมการมีส่วนร่วมของผู้นำชุมชนในการจัดกิจกรรมการศึกษา นอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัย	55
บทที่ 5 สรุปผลการวิจัย อภิปรายผล และข้อเสนอแนะ	57
สรุปผลการวิจัย	58
อภิปรายผล	61
ข้อเสนอแนะ	65
บรรณานุกรม	66
ภาคผนวก	74
ก สำเนาหนังสือผู้เชี่ยวชาญตรวจสอบเครื่องมือ	75
ข แบบสอบถามการวิจัย	79
ประวัติผู้วิจัย	88

สารบัญตาราง

	หน้า
ตารางที่ 4.1 ข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม	47
ตารางที่ 4.2 แสดงค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานการมีส่วนร่วมในการตัดสินใจ ของผู้นำชุมชนในการจัดกิจกรรมการศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัย ของผู้รับบริการ ครู กศน.ตำบล และผู้นำชุมชน	48
ตารางที่ 4.3 แสดงค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานการมีส่วนร่วมในการดำเนินการ ของผู้นำชุมชนในการจัดกิจกรรมการศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัย ของผู้รับบริการ ครู กศน.ตำบล และผู้นำชุมชน	50
ตารางที่ 4.4 แสดงค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานการมีส่วนร่วมในการรับผลประโยชน์ ของผู้นำชุมชนในการจัดกิจกรรมการศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัย ของผู้รับบริการ ครู กศน.ตำบล และผู้นำชุมชน	52
ตารางที่ 4.5 แสดงค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานการมีส่วนร่วมในการประเมินผล ของผู้นำชุมชนในการจัดกิจกรรมการศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัย ของผู้รับบริการ ครู กศน.ตำบล และผู้นำชุมชน	53

ญ

สารบัญภาพ

	หน้า
ภาพที่ 1.1 แสดงกรอบแนวคิดการวิจัย	6
ภาพที่ 2.1 แสดงกระบวนการมีส่วนร่วม	22
ภาพที่ 2.2 บทบาทหน้าที่ ครู กศน.ตำบล	28
ภาพที่ 5.1 ผังสรุปแนวทางการมีส่วนร่วม	64

